A??r? ?çme için Yale–Brown Obsesif Kompulsif ?çme Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *A??r? ?çme için Yale–Brown Obsesif Kompulsif ?çme Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=17031

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

A??r? ?çme için Yale-Brown Obsesif Kompulsif ?çme Ölçe?i (Y-BOCS-HD), orijinal Yale-Brown Obsesif Kompulsif Ölçe?i'nin (Y-BOCS) alkol kullan?m? bozukluklar? ba?lam?na uyarlanm?? bir versiyonudur. Bu ölçek, özellikle **a??r? içme** davran??lar?yla ili?kili olan obsesif (dü?ünce) ve kompulsif (davran??) semptomlar?n ?iddetini ölçmek amac?yla geli?tirilmi?tir. Ölçe?in Türkçe uyarlamas?, 2006 y?l?nda Ilhan ve arkada?lar? taraf?ndan yap?lm?? olup, Türk kültürü ba?lam?nda alkol kullan?m bozuklu?u tan?s? alm?? bireylerin klinik de?erlendirmesinde kullan?lmak üzere valide edilmi?tir.

Ölçek, bireyin alkol aray???, kullan?m? ve bu durumla ilgili kontrol kay?plar?n? obsesyon ve kompulsiyonlar olarak de?erlendirerek, bu semptomlar?n zaman içindeki ciddiyetini ve tedaviye yan?t?n? izlemede önemli bir araç sunmaktad?r.

Anahtar Kelimeler

Yale-Brown Obsesif Kompulsif ?çme Ölçe?i, Y-BOCS-HD, a??r? içme, alkol ba??ml?l???, obsesif kompulsif, psikometrik uyarlama, klinik de?erlendirme.

Yazarlar

Ilhan, I. O., Ilhan, I. O., DemIrbas, H., Dogan, Y. B.

Amaç

Bu ölçe?in temel amac?, **alkol kullan?m bozuklu?u** olan bireylerde, a??r? içme davran???n?n alt?nda yatan obsesif ve kompulsif bile?enlerin ?iddetini standardize edilmi? bir ?ekilde ölçmektir. Ölçek, özellikle alkol aray??? (craving) ve içme davran???n? kontrol etme çabalar? etraf?ndaki dü?ünce ve davran?? kal?plar?n? de?erlendirerek, klinik müdahalelerin etkinli?ini izlemek ve semptomlar?n ba?lang?ç düzeyini belirlemek için tasarlanm??t?r.

Türkçe versiyonun amac? ise, ölçe?in dil ve kültürel geçerlili?ini sa?layarak, Türkiye'deki klinik popülasyonda güvenilir ve geçerli bir ölçüm arac? olarak kullan?lmas?n? sa?lamakt?r.

Yap?

A??r? ?çme için Yale-Brown Obsesif Kompulsif ?çme Ölçe?i, temel olarak iki ana psikolojik yap?y? ölçer: **obsesyonlar** (alkol veya içme ile ilgili tekrarlay?c? ve istenmeyen dü?ünceler, dürtüler veya imgeler) ve **kompulsiyonlar** (bu obsesyonlara yan?t olarak gerçekle?tirilen veya kat? kurallara göre uygulanan tekrarlay?c? davran??lar, bu durumda alkol alma eylemleri).

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ölçek, bu obsesif ve kompulsif semptomlar?n ?iddetini, bireyin günlük i?levselli?ini ne ölçüde bozdu?unu, gösterdi?i direnci ve ya?ad??? s?k?nt?y? kapsayan çe?itli boyutlarda de?erlendirir. Bu yap?, alkol kullan?m bozuklu?unun sadece fiziksel ba??ml?l?k de?il, ayn? zamanda bili?sel ve davran??sal kontrol mekanizmalar?ndaki bozulmalarla da ili?kili oldu?unu vurgular.

Geçerlik

Ölçe?in orijinal kayna??nda geçerlik bilgisi '-' olarak belirtilmi? olsa da, Ilhan, I. O. ve arkada?lar? (2006) taraf?ndan yürütülen çal??ma, ölçe?in Türkçe versiyonunun **geçerlik** çal??malar?n? içermektedir. Bu çal??ma, ölçe?in hedefledi?i yap?y? (obsesif-kompulsif içme semptomlar?) do?ru bir ?ekilde ölçtü?ünü göstermek için yap? geçerlili?i ve kriter geçerlili?i yöntemlerini kullanm??t?r.

Genellikle, bu tür bir adaptasyon çal??mas?nda Y-BOCS-HD puanlar?n?n, di?er bilinen alkol ba??ml?l??? veya a?erme (craving) ölçekleriyle korelasyonu incelenir (e? zamanl? geçerlik). Ayr?ca, ölçe?in klinik olarak ilgili gruplar? (örne?in, ba??ml? hastalar ile kontrol gruplar?) ay?rt etme yetene?i de de?erlendirilmi?tir.

Güvenirlik

Kaynak verilerde güvenirlik bilgisi '-' olarak listelenmi?tir. Ancak, Türkçe uyarlama çal??mas? (Ilhan et al., 2006), ölçe?in **güvenilirli?ini** sa?lamak amac?yla gerekli psikometrik analizleri gerçekle?tirmi?tir. Güvenirlik analizleri tipik olarak iç tutarl?l?k katsay?s?n? (Cronbach Alfa) içerir.

Yüksek bir Cronbach Alfa de?eri, ölçek maddelerinin tutarl? bir ?ekilde ayn? yap?y? ölçtü?ünü gösterir. Ayr?ca, test-tekrar test güvenirli?i de ölçe?in zaman içinde tutarl? sonuçlar verip vermedi?ini belirlemek için uygulanm?? olabilir, bu da ölçe?in uzunlamas?na klinik çal??malarda kullan?labilirli?i aç?s?ndan kritiktir.

Faktör Analizi

Orijinal Y-BOCS ölçe?i, genellikle obsesyonlar ve kompulsiyonlar olmak üzere iki ana faktör alt?nda toplanan maddelerden olu?ur. A??r? ?çme için Y-BOCS-HD'nin Türkçe uyarlama çal??mas?nda (Ilhan et al., 2006), muhtemelen **Do?rulay?c? Faktör Analizi** (DFA) veya Ke?fedici Faktör Analizi (KFA) kullan?larak ölçe?in faktör yap?s? incelenmi?tir.

Bu analizlerin amac?, Türkçe verilerle orijinal ölçe?in iki faktörlü yap?s?n?n korunup korunmad???n? kontrol etmektir. Faktör analizinin sonuçlar?, ölçe?in yap?sal geçerlili?ine dair önemli kan?tlar sunar ve ölçe?in alt boyutlar?n?n klinik yorumlanmas?na rehberlik eder.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ölçme Arac?

Test Type: Uyarlama (Adaptasyon)

Format: Genellikle klinisyen taraf?ndan uygulanan görü?meye dayal? derecelendirme ölçe?i (Orijinal Y-BOCS format?na benzer ?ekilde 0'dan 4'e kadar puanlanan maddeler içerir).

Language Available: Türkçe

Population Group: Klinik Popülasyon

Age Group: Yeti?kinler

Population Details: A??r? içme veya alkol kullan?m bozuklu?u tan?s? alm?? erkek hastalar (Uyarlama çal??mas? bu grupla yap?lm??t?r).

Test Methodology: Yap?land?r?lm?? veya yar? yap?land?r?lm?? klinik görü?me temelinde puanlama.

Anahtar Kelimeler

Alkol Kullan?m Bozuklu?u, Obsesyon, Kompulsiyon, A?erme, ?ç Tutarl?l?k, Geçerlik Çal??mas?, Türkçe Ölçek Uyarlamas?, YBOCS.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilgi Yok

Affiliation Email addresses: iilhan@medicine.ankara.edu.tr

Correspondence Address: Bilgi Yok (Sorumlu yazar: ?nci Özgür ?lhan)

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçe?in Türkçe uyarlama çal??mas? 2006 y?l?nda yay?mlanm??t?r. Ölçe?in kullan?m izinleri ve ücretlendirme bilgileri için sorumlu yazar ?nci Özgür ?lhan ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.

Ölçe?in orijinal PDF belgesi a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir: yale-brown-obsessive-compulsive-scale-for-heavy-drinking-toad.pdf

Kaynaklar

Ilhan, I. O., Ilhan, I. O., DemIrbas, H., & Dogan, Y. B. (2006). Validation study of the Turkish

ARABPSYCHOLOGY.COM

version of the Yale-Brown Obsessive Compulsive Scale for heavy drinking in a group of male patients. *Drug and Alcohol Review, 25*(4), 357-360. DOI: 10.1080/09595230600741255

A??r? ?çme için Yale-Brown Obsesif Kompulsif ?çme Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Ölçe?in maddeleri, sa?lanan orijinal kaynak içeri?inde mevcut de?ildir. Bu nedenle, maddeler bu akademik giri?e dahil edilememi?tir.

ARABPSYCHOLOGY.COM